

Кіпятков В.С.,

здобувач вищої освіти здобувач вищої

освіти ступеня доктора філософії

e-mail: volodymyr.kipiatkov@pdau.edu.ua

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава, Україна

DOI: <https://doi.org/10.31210/ab2026.34>

РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій аграрний сектор економіки переживає значні трансформації, що вимагають нових підходів до управління. Стратегічний менеджмент стає ключовим інструментом для забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств, оскільки саме він дозволяє інтегрувати нові цифрові рішення в управлінські процеси. Використання інноваційних технологій, таких як дрони, датчики та штучний інтелект, сприяє оптимізації використання ресурсів, підвищенню врожайності та зниженню виробничих витрат. Однак, роль стратегічного менеджменту полягає не лише в адаптації підприємств до цифрових змін, але й у забезпеченні їхньої довгострокової конкурентоспроможності та стабільності на ринку.

Цифрові технології мають значний вплив на ефективність стратегічного управління аграрними підприємствами. Вони сприяють більш обґрунтованому прийняттю рішень, оптимізації використання ресурсів та поліпшенню виробничих процесів. Дослідження Basso V. і Antle J. [1] демонструє, що використання цифрових технологій, таких як дрони та супутникові дані, дозволяє знизити використання води на 40% та підвищити врожайність на 20 - 30%. Ці результати свідчать, що стратегічний підхід до управління ресурсами, заснований на цифрових інструментах, може суттєво підвищити ефективність аграрних підприємств.

Ще одним важливим аспектом є використання дронів і датчиків, що стає невід'ємною частиною сучасного стратегічного управління аграрними підприємствами. Ці технології дозволяють здійснювати постійний моніторинг стану полів, збирати дані про вологість ґрунту, стан рослин і наявність шкідників. Як зазначається у дослідженні Wolfert S. та ін. [2], використання таких даних дозволяє оптимізувати внесення добрив, що може зменшити витрати на 15-20% і підвищити якість продукції. Це свідчить, що інтеграція цифрових технологій у стратегію управління аграрними підприємствами відкриває значні можливості для підвищення ефективності їх діяльності.

Крім того, в умовах цифровізації аграрного сектору стратегічне управління все частіше включає використання штучного інтелекту. ШІ допомагає у прогнозуванні і плануванні виробничих процесів, зокрема посівних кампаній з урахуванням різних факторів таких як: ринкові ціни, попередня врожайність, погодні умови та тип ґрунту [3]. Такий підхід дозволяє підприємствам ефективніше використовувати ресурси та знижувати ризики, пов'язані зі змінами на ринку, що особливо важливо в умовах економічної нестабільності.

На рис. 1 представлено тенденцію зростання використання цифрових технологій (дронів, датчиків і штучного інтелекту) у аграрних підприємствах протягом 2015-2021 років. Помітно, що спостерігається значне збільшення частки підприємств, що впроваджують ці технології у свою діяльність. Особливо швидко зростає кількість підприємств, які використовують дрони та датчики. Впровадження штучного інтелекту також демонструє стабільний ріст, підкреслюючи його важливість у сучасному стратегічному менеджменті агробізнесу.

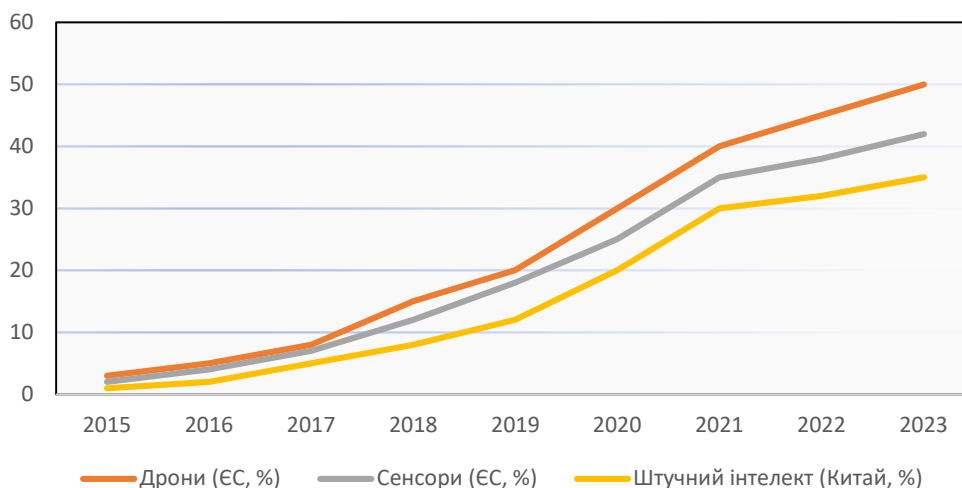

Рис. 1. Частка аграрних підприємств, що інтегрують цифрові інструменти в управлінську діяльність

Для ефективного впровадження цифрових технологій у стратегічний менеджмент аграрних підприємств необхідно враховувати кілька ключових аспектів. По-перше, важливо забезпечити навчання персоналу для розвитку необхідних компетенцій у роботі з цифровими інструментами. По-друге, потрібні інвестиції в технологічну інфраструктуру для збору та аналізу даних. Як зазначено у дослідженні [4], підприємства, що активно використовують цифрові технології для стратегічного планування, досягають вищих результатів порівняно з тими, які цього не роблять.

Цифровізація аграрного сектору відкриває нові можливості для стратегічного менеджменту підприємств, зокрема через використання дронів, датчиків та штучного інтелекту. Ці технології сприяють не лише підвищенню ефективності та оптимізації використання ресурсів, а й кращій адаптації підприємств до змін на ринку. Для максимізації потенціалу цифрових технологій необхідно розробити довгострокові стратегії їх інтеграції в управлінські процеси аграрних підприємств, допоможе підприємствам залишатися конкурентоспроможними в умовах швидкоплинного ринкового середовища.

Список використаних джерел:

1. Basso, B., & Antle, J. (2020). Digital Agriculture to Design Sustainable Agricultural Systems. *Nature Sustainability*.
2. Wolfert, S., Ge, L., Verdouw, C., & Bogaardt, M. J. (2017). Big Data in Smart Farming – A Review. *Agricultural Systems*.
3. Klerkx, L., Jakku, E., & Labarthe, P. (2019). A Review of Social Science on Digital Agriculture, Smart Farming and Agriculture 4.0: New Contributions and a Future Research Agenda. *NJAS - Wageningen Journal of Life Sciences*.
4. Zhou, Y., & Ji, H. (2020). Impact of Digital Technology on the Strategic Management of Small and Medium-Sized Agricultural Enterprises in China. *Journal of Agribusiness and Rural Development*.